

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему: на тему: **«Підвищення ефективності використання
основних виробничих фондів на підприємстві (на прикладі ТОВ «АВС
Кемікалс індастрі»)»**
(назва теми)

Виконавець:

студент ЦВФН група І М

Щербаков Д.С.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Бабій О.М.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Перехід до ринкових відносин на даному етапі в Україні потребує глибоких зрушень в усіх сферах економіки – одній з найважливіших сфер людської діяльності. Ринкова економіка по своїй суті є засобом, що стимулює ріст продуктивності праці і збільшення ефективності виробництва.

Щоб забезпечити свої потреби в їжі, одязі, житлі, люди повинні постійно виробляти різноманітні матеріальні блага. Успішно вирішити ці проблеми можна лише на основі раціонального використання природних та виробничих ресурсів, підвищення ефективності виробництва – це означає ефективніше використання наявних трудових ресурсів для збільшення випуску якісної і потрібної країні продукції, а також постійно спів ставляти затрати з отриманими результатами і вносити певні корективи для того, щоб вкладені кошти принесли максимальну віддачу. В умовах ринкової економіки підвищення ефективності виробництва на підприємстві невіддільно пов'язане із проблемою економіки всіх видів ресурсів, в тому числі і основних виробничих фондів, економічне значення основних фондів підприємства полягає в тому, що вони є матеріально-технічною базою підприємства, від обсягу якої залежить обсяг виробленої продукції. Соціальне значення полягає в тому, що вони створюють відповідні умови праці є важливим фактором відтворення робочої сили, величина і підвищення ефективності використання основних виробничих фондів в певній мірі визначають виробничі можливості підприємства загалом і економісти відводять велику роль проблемі підвищення ефективності використання основних виробничих фондів, адже вони є важливим суб'єктом економіки країни, саме матеріально-технічна база в значній мірі визначає обсяг виробництва продукції. Проте, ефективність виробництва на підприємстві залежить не тільки від забезпеченості підприємства основними фондами, але й ступеня їх використання у часі. Облік і планування основних фондів здійснюються не тільки в грошовому вираженні, але й у натуральних показниках у виді конкретних засобів праці.

Тільки в умовах ефективного поєднання всіх чинників наше народне господарство може підвищити рівень життя людей.

Підприємство – основна організаційна ланка народного господарства України. Підприємство - самостійний господарюючий статутний суб'єкт, який має права юридичної особи та здійснює виробничу, науково-дослідницьку і комерційну діяльність з метою одержання відповідного прибутку (доходу).

Підприємство – це основна народногосподарська ланка країни, від результатів функціонування якої залежить економічний розвиток держави. В умовах ринкових відносин підприємство функціонує самостійно на засадах самоокупності і самофінансування і тому воно саме, в першу чергу,

зацікавлене в підвищенні ефективності виробництва та збільшення прибутковості.

Поліпшення використання основних виробничих фондів підприємства є важливим резервом підвищення ефективності виробництва. Це обумовлено тим, що значна частка витрат виробництва, які утворюють собівартість продукції, пов'язана із їх використанням на підприємстві. Таким чином, підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства знаходять свій вираз у збільшенні обсягу виробництва продукції, підвищення продуктивності праці та фондоддачі.

Поліпшення використання основних виробничих фондів зменшує витрати на їх утримання і експлуатацію у собівартості одиниці продукції. Зменшення цих витрат відбувається за рахунок зменшення умовно-постійної частини у витратах по утриманню і експлуатації основних фондів – амортизаційних відрахувань, величина яких є умовно-постійною по відношенню до річного обсягу продукції. Внаслідок цього, чим більше буде вироблятися продукції, тим меншою буде питома вага амортизаційних відрахувань у собівартості одиниці продукції, а це веде і до збільшення прибутку підприємства, а також задоволення потреб населення на ринку у тій чи іншій продукції, адже воно залежить від обсягу виробництва продукції на підприємстві, тобто від пропозиції.

Таким чином, підвищення ефективності використання основних фондів у даний час, коли в країні спостерігається повсюдний і глобальний спад виробництва, має величезне значення.

Мета роботи – вивчення теоретичних аспектів основних виробничих фондів, їх складу, структури, оцінки та аналізу їхнього стану, ознайомитися з методикою провадження заходів по підвищенню ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві ТОВ «АВС Кемікалс індастрі». За допомогою розрахунків обґрунтувати доцільність впровадження цих заходів, а також набути досвіду у розрахунках величини ефекту від здійснення необхідних господарських операцій. Робота складається з вступу, трьох розділів та висновків.

Завдання дослідження:

- розглянути сутнісну характеристику та класифікацію основних фондів на виробничому підприємстві;
- виявити напрямки підвищення ефективності використання основних фондів;
- провести аналіз господарської діяльності ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі»;
- дати оцінку ефективності використання основних фондів на ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі»;
- проаналізувати резерви підвищення ефективності використання основних фондів підприємства ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі»;
- розробити пропозицій щодо підвищення ефективності використання основних фондів на ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі»;

Об'єкт дослідження даної дипломної роботи є підприємство ТОВ «АВС Кемікалс індастрі».

Предмет дослідження – є напрямки підвищення ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві.

Методи дослідження: У процесі роботи використовувалися такі методи: спостереження, узагальнення, кількісно-якісний, системний і порівняльний аналіз, конкретизація, логічне узагальнення, статистичні методи вибірки й групування – при вивченні ефективності витрат на оплату праці, а також економіко-математичний метод – факторний аналіз продуктивності праці.

Інформаційна база дослідження дипломної роботи була наступна інформація: Закони України та нормативні акти стосовно теми магістерської роботи, літературні джерела різних авторів, що вивчали ефективність використання персоналу на промисловому підприємстві, фінансова та статистична звітність ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі» за останні три роки господарської діяльності, дані оперативного обліку.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (найменувань). Загальний обсяг роботи становить сторінок. Основний зміст викладено на сторінках. Робота містить таблиці, рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Основні поняття та засади для підвищення ефективності використання основних виробничих фондів» розглянуто поняття, сутність та структуру основних виробничих фондів на промисловому підприємстві. Автором роботи розкрито, що до основних виробничих фондів відносять засоби праці, які беруть участь у процесі виробництва упродовж тривалого періоду, при цьому не змінюють своєї натурально-речової форми і переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції частинами. Класифікують основні фонди за видами, функціональною ознакою, галузевою належністю, віковим складом.

Крім того у кваліфікаційній роботі було розглянуто оцінювання, амортизацію та ремонт основних виробничих фондів підприємства. Планування відтворення основних фондів, амортизації, використання резервів підвищення фондівіддачі зумовлюють необхідність організації обліку й оцінювання основних фондів. Облік основних фондів здійснюється у натуральних та вартісних показниках. Вартісні показники основних фондів дають змогу визначити загальний їх обсяг, динаміку, знос, нарахувати амортизацію, розраховувати собівартість продукції, рентабельність підприємства. Автором було розкрито, що ремонт це комплекс робіт щодо підтримування основних фондів у робочому стані протягом усього строку їх служби. Залежно від ролі у відтворенні та оновленні основних фондів усі види ремонту поділяються на поточні та капітальні. З допомогою поточного ремонту усуваються дрібні неполадки, ушкодження, замінюються окремі деталі, попереджується прогресуючий фізичний знос. Отже, поточний ремонт

не відновлює основних фондів, а лише підтримує їх у робочому стані. Капітальний ремонт зумовлений нормальним закономірним зносом основних фондів. Під час капітального ремонту об'єкти основних фондів повністю демонтуються, замінюються або відновлюються зношені конструктивні елементи, вузли; максимально відновлюються їх первісні техніко-експлуатаційні параметри. Крім того у роботі була розглянута система показників, яка може вичерпно характеризувати ефективність основних фондів, охоплює два блоки: перший — показники ефективності відтворення окремих видів і всієї сукупності засобів праці; другий — показники рівня використання основних фондів в цілому і окремих їхніх видів. Необхідність виокремлення в самостійну групу показників відтворення засобів праці, які характеризують процес їхнього руху, технічний стан та структуру, зумовлена тим, що відтворювальні процеси істотно й безпосередньо впливають на ступінь ефективності використання застосовуваних у виробництві машин, устаткування та інших знарядь праці.

У другому розділі «Аналіз використання основних виробничих фондів ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі» проаналізовано господарську діяльність підприємства по основним техніко-економічним показникам за три останні роки виробничо-господарської діяльності. В розділі також було розглянуто основні види продукції та послуг що випускає ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі», їх якісні характеристики та основні переваги. Крім того були розглянуті основні ринки збуту продукції та послуг підприємства. В другому розділі магістерської роботи автором детально був проведений аналіз ліквідності ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі», аналіз фінансової стійкості підприємства, аналіз показників рентабельності підприємства та аналіз ділової активності. Також була проаналізована вірогідність банкрутства підприємства за допомогою моделі Альтмана. Було розглянуто структуру основних виробничих фондів ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі», та проаналізовано технічний стан основних виробничих фондів на підприємстві. Ретельно були проаналізовані показники руху основних виробничих фондів ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі» та ефективність використання основних виробничих фондів і їх вплив на виробничо-господарську діяльність підприємства. Останнім етапом другого розділу було розглянуто резерви підвищення ефективності використання основних виробничих фондів ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі», були розглянуті основні показники, що впливають на ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві.

У третьому розділі «Шляхи підвищення ефективності використання основних виробничих фондів» запропоновані шляхи підвищення ефективності використання основних виробничих фондів на досліджуваному підприємстві. Для підвищення ефективності використання основних виробничих фондів на ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі» автором було запропоновано підприємству придбати обладнання для виробництва косметичних кремів, гелів, скрабів, шампунів, миючих засобів, рідкого мила, автокосметики, взуттєвого крему, добрив і аналогічних емульсій та суспензій. Лінії виготовляються з харчової нержавіючої сталі високої якості,

різної продуктивності і модифікації. Згідно Специфіка діяльності підприємства передбачає фізичний труд на відкритому повітрі та в приміщеннях, що не підлягають опаленню. Саме такі умови праці є джерелом досить великого значення показнику тимчасової непрацездатності робочих підприємства. Тому для запобігання виникнення хвороб необхідно у першу чергу створити комфортні умови праці. У разі коли неможливо покращити навколишні умови, слід звернути увагу на індивідуальне забезпечення комфорту, а саме забезпечити кожного працівника одягом, що буде зберігати здоров'я робітника у складних умовах праці. Затрати на впровадження та модернізацію нової лінії для виробництва «Биороплайн» моделі РТ725 склали 950,0 тис. грн., тому вартість ОВФ буде складати : $10494,0 \text{ тис.грн} + 950,0 = 11444,0 \text{ тис. грн.}$ У результаті впровадження даного заходу показник фондоддачі збільшиться на 0,21 грн., а його зворотній показник фондоємність зменшився на 0,58 грн.

В роботі було виявлено, що інтенсифікація використання основних засобів підприємств дає змогу значно знизити витрати, пов'язані з моральним зносом машин і устаткування, сприяє прискоренню їх оновлення, що в кінцевому результаті позитивно позначається на фондоозброєності праці працюючих та зростанні її продуктивності. А в кінцевому підсумку зростає і фондоддача на підприємствах. Виходячи із змісту проведених розрахунків видно, що фондоддача наявних на підприємстві основних фондів прямо пропорційно залежить від продуктивності праці працюючих і обернено пропорційно від її фондоозброєності. Отже, для зростання фондоддачі на підприємствах необхідно розробляти і застосовувати заходи, які дадуть змогу забезпечувати випередження темпів зростання продуктивності праці порівняно з темпами зростання її фондоозброєності. З метою розвитку підприємства та модернізацію старого обладнання було закуплено новий бак, для варки мила. У результаті впровадження даного заходу фондоозброєність не суттєво зросла, а фондоддача поступово підвищилась і склала 0,78 грн. що в кінцевому підсумку призвело до її збільшення на 0,26 грн., фондоозброєність значно підвищилась і склала 119,1 грн на одну особу.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

- Основні виробничі фонди це частина виробничих фондів, яка бере участь у процесі виробництва довгого часу, що зберігає при цьому свою натуральну форму, а їх вартість переноситься на виготовлений продукт поступово, по частинам, в міру використання.
- Основні засоби поділяються на виробничі і невиробничі. До основних виробничих засобів відносяться засоби, які опосередковано приймають участь у виробничому процесі, а до невиробничих – ті, що створюють умови для життя робітників. Особливу увагу приділяється діленню основних засобів на активну та пасивну частину. Збільшення долі

активної частини основних засобів сприяють збільшенню показників випуску продукції та економічної ефективності діяльності підприємства.

- Для забезпечення відтворення основних виробничих засобів важливе значення має вивчення їхнього стану та використання. Стан і використання основних виробничих засобів є важливим фактором підвищення ефективної діяльності підприємства.
- У процесі виробництва основні засоби зношуються фізично і старіють морально. Ступінь фізичного зносу основних засобів визначається в процесі нарахування амортизації.
- Виходячи з проведеного аналізу майнового стану підприємства можна зазначити, що його майно за звітний період збільшилося, але це збільшення виникло в основному за рахунок введення у виробництво нових виробничих фондів, що стало причиною збільшення дебіторської заборгованості.
- Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) протягом 2015-2017 років знизився, що свідчить про зменшення ефективності використання основних виробничих засобів підприємства.
- Проаналізовані основні напрямки підвищення ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві та запропоновані пропозиції щодо модернізації основних виробничих фондів, без сумнівів покращить показники ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві ТОВ «АВС Кемікалс індастрі».

АНОТАЦІЯ

«Підвищення ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві (на прикладі ТОВ «АВС Кемікалс індастрі»)»,
(назва кваліфікаційної роботи)

Щербаков Д.С.

(прізвище та ініціали студента)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка та стратегія розвитку підприємства»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – основні виробничі фонди підприємства ТОВ «АВС Кемікалс індастрі», які використовуються для виробництва готової продукції.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти формування основних виробничих фондів на промисловому підприємстві. Розкрито поняття, класифікацію та структуру основних фондів, показники стану та ефективності використання.

Проаналізовано господарську діяльність ТОВ «АВС Кемікалс індастрі» по основним техніко-економічним показникам та ефективність використання основних виробничих фондів на досліджуваному підприємстві.

Запропоновано підвищити ефективність використання основних виробничих фондів за рахунок удосконалення технології виробництва та за рахунок заміни і модернізації технічно застарілого устаткування.

Ключові слова: підприємство, прибуток, основні виробничі фонди, технологія виробництва, виробниче устаткування.

ANNOTATION

«Increasing the efficiency of using the main productive assets at the enterprise (for example, LLC «ABC Kemikals indastri»)»,

(work title)

Shcherbakov D.S.

(students surname and initials)

thesis for Master degree in specialty «Entrepreneurship, trade and stock-taking activities» under the program «Economy and strategy of enterprise development»,
Odessa National Economic University

Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study the main productive assets of the enterprise LLC «ABC Kemikals indastri» which are used for the production of finished products.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of formation of the main productive assets at the industrial enterprise. The concept, classification and structure of fixed assets, state indicators and efficiency of use are disclosed.

The economic activity of «ABC Kemikals indastri» LLC is analyzed on the main technical and economic indicators and the efficiency of using the main production assets at the investigated enterprise.

It is proposed to increase the efficiency of the use of fixed assets by improving the technology of production and by replacing and modernizing technically obsolete equipment.

Keywords: enterprise, profit, main production funds, production technology, production equipment.